

**УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО/
IMPROVEMENT OF THE LEGISLATION****ПО НЯКОИ ВЪПРОСИ НА СЪКРАТЕНОТО СЪДЕБНО СЛЕДСТВИЕ***Гергана Маринова***ON SOME ISSUES OF THE ABBREVIATED PROCEDURE***Gergana Marinova*

Abstract: *The article discusses some issues of the abbreviated procedure as established in art. 370 – 374 of the Bulgarian Code of Criminal Procedure (CCP). This special procedure has two forms which are conceptually different. It is argued that only the one provided for in art. 371 (2) CCP can be characterized as a real special procedure. The preliminary hearing as part of the abbreviated procedure is critically examined. It is considered unnecessary because it has no added value and makes the procedure unduly complex. Art. 58a of the Criminal Code is also analyzed and some problems with its interpretation and application are identified.*

Key words: *criminal procedure, abbreviated procedure*

Съкратеното съдебно следствие е сравнително нов институт на българския наказателен процес. То бе въведено с НПК от 2005 г., в сила от 29 април 2006 г. Правната му уредба претърпя няколко изменения и допълнения от тогава до днес и бе предмет на две тълкувателни решения на Общото събрание на наказателната колегия на Върховния касационен съд (ТР № 1 от 2009 г. и ТР № 2 от 2015 г. на ОСНК на ВКС), приети поради констатирана противоречива практика по прилагането му. Това свидетелства за известни затруднения на законодателя да изгради концепцията си за института и да я реализира чрез ясни и точни разпоредби. Като нова диференцирана процедура съкратеното съдебно следствие бе предмет и на научни изследвания¹. Така теорията и съдебната практика допринесоха за изясняване

на редица въпроси, но поставиха и нови, които още не са получили еднозначен отговор.

Тази статия няма за цел да направи пълен анализ на съкратеното съдебно следствие, най-малкото защото това предполага изследване с много по-голям обем. Тя има за задача да обърне внимание само на отделни негови положения, които до този момент не са били разглеждани, или във връзка с които могат да се изложат различни от вече известните аргументи.

Най-общо диференцираната процедура има следното съдържание. По искане на подсъдимия или по инициатива на съда се провежда предварително изслушване, което е една от предпоставките за провеждане на съкратено съдебно следствие². Предварителното изслушване може да протече по два принципно различни начина. В еди-

¹ **Чинова, М., Г. Гатев.** Съкратеното съдебно следствие по НПК. Практически проблеми. С: Сиела, 2009; **Раймундов, П.** Особени наказателни производства. С: Феня, 2010., с. 253 – 293.

² Законодателят влага два различни смисъла в понятието „съкратено съдебно следствие“. От една страна, това е наименованието на самата диференцирана процедура, която започва с решението за провеждане на предварително изслушване. От друга страна, „съкратено съдебно следствие“ е част от тази диференцирана процедура, към която се преминава след предварителното изслушване и при наличието и на други предпоставки. (Сравни наименованието на гл. 27 НПК и чл. 370, ал. 3 НПК).

ния случай страните с изключение на прокурора³ се съгласяват да не се разпитват всички или някои свидетели или вещи лица, а при постановяване на присъдата да се ползва съдържанието на съответните протоколи или експертни заключения от досъдебното производство (чл. 371, т. 1 НПК). При другата хипотеза подсъдимият признава изцяло фактите, изложени в обстоятелствената част на обвинителния акт, и се съгласява да не се събират доказателства за тях (чл. 371, т. 2 НПК). След провеждането на предварително изслушване съдът проверява дали са налице и другите условия за съкратено съдебно следствие. Те са уредени в чл. 370, ал. 3 НПК и в чл. 372, ал. 3 и 4 НПК. Ако прецени, че условията са изпълнени, съдът с определение одобрява изразеното съгласие, респ. приема направеното самопризнание. След това се провежда съдебно следствие, което действително е съкратено, защото или не се разпитват някои/всички свидетели или вещи лица, или не се събират изобщо доказателства за признатите факти от обстоятелствената част на обвинителния акт. Оттук насетне в първата хипотеза (чл. 371, т. 1 НПК) първоинстанционното производство се движи изцяло по общия ред, а във втория случай (чл. 371, т. 2 НПК) съдът прилага специалната разпоредба на чл. 58а НК при определяне на наказанието.

Струва ми се, че между двете хипотези на предварително изслушване има принципни разлики, които правят неприемливо обединяването им в една диференцирана процедура. Както вече бе посочено, даването на съгласие да не се разпитват всички или някои свидетели/вещи лица не води след себе си до никакви промени в процедурата (освен, че такъв разпит не се провежда, ако съдът одобри съгласието) и в наказването на подсъдимия. Именно затова не е нужно това процесуално развитие да бъде уреждано и разглеждано като диференцирана процедура. Правото на справедлив процес и принципът на състезателност изискват *inter alia* страните да имат равни права да представят доказателства пред съда и да оспорват доказателствата, представени от срещната страна. Но подсъдимият и останалите граждани – страни в процеса, сами решават дали и в каква степен да се възползват от тези си права,

вкл. като оспорват или не събрани в досъдебната фаза доказателствен материал. Липсата на подобно оспорване до голяма степен обезсмисля повторното му събиране в състезателния съдебен процес. Поради това именно в производството, което се движи по общия ред, а не в някаква диференцирана процедура, страните би следвало да заявят, че приемат дадени показания/експертни заключения и не желаят да се разпитват съответните свидетели/вещи лица. Подобно процесуално развитие е логично следствие от принципа на състезателност и не представлява съществено отклонение от общите правила, което да налага обособяването му като особена процедура. При конкретната му законова уредба вероятно са възможни различни подходи, но най-важното е съдът да разясни на страните, правото, което имат, още преди започването или веднага след започването на съдебното следствие и да им осигури възможност да го упражнят до приключването му.

Затова като диференцирана процедура според мен следва да се уреди само хипотезата по чл. 371, т. 2 НПК – подсъдимият признава фактите, изложени в обстоятелствената част на обвинителния акт и се съгласява да не се събират доказателства за тях – и оттук насетне единствено тя ще бъде предмет на разглеждане. Още повече, че именно тя създава най-много теоретични и практически проблеми. Последователно ще бъдат обсъдени предпоставките (условията) за провеждане на съкратено съдебно следствие и последиците от него.

Предпоставките са следните:

- предварително изслушване, в което подсъдимият (всички подсъдими, ако са повече от един) признава фактите от обвинителния акт и се съгласява да не се събират доказателства за тях;
- констатация на съда, че самопризнанието се подкрепя от доказателствата, събрани в досъдебното производство, обективизирана в нарочно определение.

Предварителното изслушване се провежда по искане на подсъдимия или по инициатива на съда. Напълно съм съгласна с изразеното становище⁴, че в случая става въпрос за процесуално право на подсъдимия – той има право да поиска провеждането на предварително изслушване, в

³ Напълно съм съгласна с даденото обяснение защо съгласието на прокурора е ирелевантно и защо нормата трябва да се тълкува разширително, като към страните, чието съгласие е необходимо, се добави и гражданският ответник, макар да е пропуснат от законодателя. – **Чинова, М., Г. Гатев.** Съкратеното съдебно следствие по НПК. Практически проблеми. С: Сиела, 2009., с. 36, 37.

⁴ **Чинова, М., Г. Гатев.** Цит. съч., с. 21; Становище по мотивите по т. 1 и т. 9 на ТР № 1 от 2009 г. на част от съдиите от наказателната колегия на ВКС.

рамките на което да признае фактите от обвинителния акт и да се съгласи да не се събират доказателства за тях. Считам обаче, че законодателят е създал една ненужно усложнена конструкция, което е една от причините за противоречивата практика преди приемането на ТР № 1 от 2009 г., и за липсата не единодушие у съдиите от ВКС при неговото приемане. Усложнението идва именно от въвеждането на предварителното изслушване. Получава се една процедура в процедурата, която е изкуствена и ненужна. Или погледнато от друга страна, налице е едно напълно излишно кумулиране на права на обвиняемия. Първо, той има *право да поиска предварително изслушване*, т.е. право да поиска да му се даде възможност да признае фактите от обвинителния акт и да заяви, че не желае да се събират доказателства за тях. Второ, едва след като съдът разпореди предварително изслушване и само в неговите рамки, подсъдимият има *право да направи самопризнание* и да се съгласи да не се събират доказателства за признатите факти. Не разбирам защо подсъдимият трябва нарочно да иска от съда да му позволи да упражни свои права – правото да дава обяснения, вкл. под формата на самопризнание и да поддържа една или друга позиция, вкл., че не оспорва събраните доказателства и не иска събирането на нови. Следната процедура ми се струва много по-приемлива. До определен момент от процесуалното развитие подсъдимият има право да признае фактите от обвинителния акт и да се съгласи да не се събират доказателства за тях, в замяна на което да получи по-леко наказание. Съдът е длъжен да му разясни това право и да му осигури възможност да го упражни. (Задължението следва от общото правило на чл. 15, ал. 3 НПК, но за по-голяма яснота няма пречка да се уреди и в нарочна разпоредба). Ако подсъдимият направи самопризнание, съдът преминава към проверка на останалите условия за допустимост на съкратеното съдебно следствие и, ако те са налице, провежда такава.

Освен тези по-обща положения във връзка с предварителното изслушване още няколко неговите аспекта заслужават специално внимание.

На първо място, съдът трябва да е много внимателен, когато служебно взема решение за провеждане на предварително изслушване. Той следва да се ограничи единствено до разясняване на подсъдимия на правата му в това изслушване. Абсолютно недопустимо е да му предлага да

признае фактите или да го приканва към подобно поведение. Ако направи това, съдът би изразил вътрешното си убеждение по съществуването на делото (или най-малкото би създал такова впечатление у подсъдимия) преди постановяването на окончателния си акт, което е основание за отвод по чл. 29, ал. 2 НПК. Всъщност самият факт, че съдът служебно взема решение за предварително изслушване може да създаде впечатление, че той вече е формирал позицията си по делото и именно затова избира тази диференцирана процедура. Подобна опасност би отпаднала, ако предварително изслушване изобщо няма или ако се изключи възможността то да се да иницира от съда в хипотезата на чл. 371, т. 2 НПК. Първият вариант ми се струва по-добър поради изразените по-горе възражения относно принципната необходимост от съществуването му.

На второ място, считам, че чл. 372, ал. 1 НПК трябва да се допълни. Според тази разпоредба съдът разяснява на подсъдимия, че може да признае изцяло фактите от обстоятелствената част на обвинителния акт и да се съгласи да не се събират доказателства за тях, както и това, че направеното самопризнание и събраните в досъдебното производство доказателства ще се ползват при постановяване на присъдата. Законът обаче не изисква съдът да разяснява на подсъдимия, че в резултат ще му бъде наложено по-леко наказание при условията на чл. 58а НК. А това е изключително важна последица от самопризнанието и вероятно единствен стимул то да бъде направено. Затова е абсолютно необходимо подсъдимият да е запознат с нея. Житейската и правна логика вероятно карат съда да разяснява и това на подсъдимия, но за пълнота и прецизност чл. 372, ал. 1 НПК следва да се допълни в този смисъл.

На трето място, трябва да се има предвид, че чл. 372 „Ред за провеждане на предварителното изслушване на страните“ всъщност има по-широко съдържание, отколкото е посочено със заглавието му, защото освен реда на предварителното изслушване урежда и едно много важно условие за провеждане на самото съкратено съдебно следствие – необходимостта съдът да констатира, че съгласието (по чл. 371, т. 1 НПК), респ. самопризнанието (по чл. 371, т. 2 НПК) се подкрепя от доказателствата, събрани в досъдебното производство. Ако съдът направи обратния извод, наказателният процес продължава по общия ред⁵.

⁵ В този случай наказанието се определя по общите правила. Така може да се стигне до следната на пръв поглед парадоксална ситуация. Подсъдимият получава по-леко наказание, когато органите на досъдебното производство са провели обективно, всестранно и пълно разследване (и затова самопризнанието се подкрепя от

В този случай възниква въпросът за доказателствената стойност на направеното вече самопризнание. НПК не дава отговор, но считам, че то не може да има такава по аналогия с чл. 382, ал. 8, изр. 2 НПК. За да няма никакви съмнения и колебания, изрична разпоредба в този смисъл е необходима и при съкратеното съдебно следствие⁶. В хода на съдебното следствие по общия ред подсъдимият се ползва от всички свои права, вкл. да дава или да откаже да дава обяснения и да прави самопризнание. Направеното самопризнание се преценява по общите правила.

Когато по делото подсъдимите са повече от един, за да се проведе съкратено съдебно следствие, е необходимо всеки от тях да признае фактите от обстоятелствената част на обвинителния акт и да се съгласи да не се събират доказателства за тях. Това е изрично законово изискване, закрепено в чл. 370, ал. 3 НПК. Мястото на тази разпоредба обаче не е в чл. 370 НПК, който е озаглавен „Решение за предварително изслушване на страните“ и следователно би трябвало да урежда единствено условията за това изслушване. А чл. 370, ал. 3 НПК въвежда друго условие – за провеждане на съкратено съдебно следствие. За провеждането на предварително изслушване е достатъчно само един подсъдим да направи искане за това, а в неговия ход ще се провери дали всички подсъдими признават фактите от обвинителния акт и са съгласни да не се събират доказателства за тях. Ако законодателят е искал съгласието на всички подсъдими да е условие за провеждането на самото предварително изслушване, лесно би могъл да формулира разпоредба в този смисъл, която да гласи например следното: „Когато подсъдимите са повече от един, предварително изслушване се допуска само по искане на всички подсъдими“.

Прави впечатление, че НПК не следва подхода, възприет при споразумението, за което из-

рично е предвидено, че може да бъде постигнато само за някои от обвиняемите (чл. 381, ал. 7 НПК). Това е правилно и е следствие от особеностите на съкратеното съдебно следствие като диференцирана процедура. При одобрено от съда споразумение за някои от подсъдимите производството за тях приключва, защото съдебното определение има последиците на влязла в сила присъда. Само за другите подсъдими то продължава по общия ред и се гледа от друг съдебен състав. Така остава едно единствено висящо производство. Провеждането на съкратено съдебно следствие не води до приключване на наказателния процес. Неговото развитие се скъсява, но той продължава, като може да премине и през въззивна, и през касационна инстанция. Ако се приеме, че процедурата е приложима само по отношение на някои от подсъдимите, е невъзможно съдебното производство да остане едно. Подробни съображения в този смисъл излага ВКС в ТР № 1 от 2009 г. Това означава, че производството трябва да се раздели – едното да се движи по диференцираната процедура, другото – по общия ред, т.е. ще са налице едновременно две висящи производства. При това положение съкратеното съдебно следствие не може да постигне целта си да разтовари системата и да я направи по-ефективна. Напротив, получава се обратният резултат – тя се оказва двойно по-натоварена. Това според мен е съществената разлика със споразумението и основният аргумент зад изискването съкратено съдебно следствие да се допуска само ако са налице условията за всички подсъдими. На пръв поглед рискът от постановяване на противоречиви съдебни решения по двете висящи производства също може да се посочи като аргумент в подкрепа на това изискване. Считам обаче, че той е несъстоятелен, най-малкото защото положението не е по-различно при споразумението⁷, но законодателят е допуснал то да

събраните от тях доказателства). Ако обаче не са работили добре (и затова няма достатъчно доказателства в подкрепа на самопризнанието), той получава по-тежко наказание. Това може би изглежда странно и неприемливо, но ми се струва неизбежно. Концепцията зад съкратеното съдебно следствие е, че подсъдимият получава по-леко наказание не само когато съдейства чрез самопризнанието си за ускоряване на производството, но и когато това ускоряване стане факт чрез провеждане на съкратено съдебно следствие. А самото съкратено съдебно следствие е допустимо, само ако е годно да доведе до разкриване на обективната истина, защото разкриването на обективната истина е принцип на наказателния процес, от който не може да има изключения. Когато едно от тези условия не е налице, независимо по каква причина, подсъдимият се наказва по общите правила.

⁶ Разбира се фактът на самопризнанието не може да бъде заличен от съзнанието на членовете на съдебния състав. Въпросът стои с особена чувствителност по отношение на съдебните заседатели, които нямат професионалната подготовка на съдиите.

⁷ И тук може да стои въпросът за риска от противоречиви решения по делото, приключило със споразумение, и по това, продължило по общия ред.

се сключва само с някои от подсъдимите. Освен това ако приемем, че този риск е реален, следва да приемем, че самата диференцирана процедура не съдържа достатъчно гаранции за разкриване на обективната истина. А това би я направило неприемлива и недопустима, защото разкриването на обективната истина е принцип на наказателния процес, от който не може да има изключения⁸.

Съгласието на другите страни (прокурор, частен обвинител, граждански ищец и граждански ответник) не е предпоставка за провеждането на съкратено съдебно следствие. Според ТР № 1 от 2009 г. частният обвинител, гражданският ищец и гражданският ответник изразяват становище в рамките на предварителното изслушване, което няма обвързващ характер. Мотивите на ВКС обаче са твърде оскъдни и се свеждат най-общо до това, че към този момент страните са възникнали по силата на общите правила (което безспорно е така), затова трябва да им се предостави възможност да изразят становище. Така съдилищата получават ясни указания как да прилагат института, но тълкувателното решение като че ли остава неубедително. Обратната теза също би могла да бъде защитена, а именно, че в предварителното изслушване участва само подсъдимият/подсъдимите въпреки конституирането на другите страни. Аргументът е, че такава е изричната повеля на чл. 371, т. 2 НПК – специална разпоредба, която изключва приложението на общите правила.

Безспорно е, че прокурорът и останалите страни участват във всички следващи етапи и стадии на процеса без допълнителни ограничения в правата им с изключения на такива, които следват непосредствено от особеностите на самата диференцирана процедура (напр. не могат да сочат доказателства за факти, които се съдържат в обстоятелствената част на обвинителния акт и са признати от подсъдимия).

Последицата от провеждането на съкратено съдебно следствие по чл. 371, т. 2 НПК е определяне на наказание при условията на чл. 58а НК. Разпоредбата е в действащата си редакция от 2010 г, но тя се оказва недостатъчно ясна, породила противоречива практика, което наложи приемането на тълкувателно решение от ОСНК на ВКС – ТР № 2 от 2015 г. То изясни съдържанието на нормата, което може да се изложи по следния начин.

1) Чл. 58а НК се отнася само до трите най-тежки наказания – доживотен затвор без замяна, доживотен затвор и лишаване от свобода.

2) Съдът първо индивидуализира наказанието по общия ред, за да определи подходящото по вид наказание и след това прилага особените правила на чл. 58а НК.

3) Ако в резултат от тази индивидуализация, съдът избере като най-подходящо наказанието лишаване от свобода (вкл. когато то е предвидено като алтернатива на по-леко или по-тежко наказание), определя размера му отново според общите правила, след което намалява така определенения размер с една трета.

4) Ако съдът приеме за най-подходящо наказанието доживотен затвор, не го налага, а го заменя с лишаване от свобода от 20 до 30 г., освен ако за престъплението е предвиден по-нисък минимум на наказанието лишаване от свобода в особената част на НК. В този случай заместващото наказание лишаване от свобода е с минимум – специалния минимум от нормата на особената част на НК, и максимум – 30 г. В тези граници заместващото наказание лишаване от свобода се индивидуализира по общите правила и не се намалява с една трета.

5) Ако съдът определи като най-подходящо наказанието доживотен затвор без замяна, не го налага и не го заменя с друго наказание, а определя следващото по-леко наказание, предвидено в нормата от особената част на НК. Това е или доживотен затвор (при три алтернативни наказания), или лишаване от свобода (при две алтернативни наказания). Ако следващото по-леко наказание е доживотен затвор, то се замества с наказанието лишаване от свобода по начина, описан по-горе. Ако следващото по-леко наказание е лишаване от свобода, то се избира и индивидуализира по общите правила, без да се намалява с една трета.

6) Съдът определя наказанието по чл. 55 НК, ако са налице основанията за това и така определеното наказание е по-благоприятно от наказанието по чл. 58а НК.

Това тълкуване на нормата е единствено възможното и правилно, но то води до неприемливи резултати, заложи от самия законодател. Проблемите се два. Първият се състои в това, че когато като най-подходящо е определено наказанието доживотен затвор без замяна, се стига до различни размери на наказанието лишаване от свобода, което в крайна сметка може да се наложи, в зависимост от това дали за съответното престъпление следващото по-леко наказание е до-

⁸ При съкратеното съдебно следствие гаранциите за разкриване на обективната истина могат да се обобщят така: 1) наличие на самопризнание, направено съзнателно и доброволно в публично съдебно заседание; 2) задължително участие на защитник, който разяснява на подсъдимия значението на самопризнанието и неговите последици; 3) преценка на съда, че самопризнанието се подкрепя от доказателствата, събрани в досъдебната фаза.

животен затвор, или лишаване от свобода. Например, за редица престъпленията от гл. XIV НК („Престъпления против мира и човечеството“) са предвидени алтернативно две наказания – лишаване от свобода с различен минимум (между 5 и 15 г.) и максимум 20 г. и доживотен затвор без замяна (чл. 409 – 412, чл., 415, ал. 2, чл. 416, чл. 417). Ако съдът определи като най-подходящо наказанието доживотен затвор без замяна, не може да го наложи, а вместо него налага наказанието лишаване от свобода, предвидено в съответната норма с минимум между 5 и 15 г. и максимум 20 г. От друга страна, за квалифицирано убийство по чл. 116 НК наказанието е доживотен затвор без замяна, доживотен затвор или лишаване от свобода от 15 до 20 г. Ако за това престъпление, съдът определи като най-подходящо наказанието доживотен затвор без замяна, той не може да го наложи, преминава към следващото по леко – доживотен затвор, което заменя с лишаване от свобода от 15 до 30 г. Така от наказание доживотен затвор без замяна се стига до наказание лишаване от свобода от 5 до 20 г. в един случай (чл. 410, чл. 411 НК) и до наказание лишаване от свобода от 15 до 30 г. в друг случай (чл. 116 НК). Това ми се струва нелогично и неприемливо. Вторият проблем се състои в това, че при избор на наказанието доживотен затвор без замяна като най-подходящо може да се стигне до по-леко наказване отколкото при избор на наказанието доживотен затвор като най-подходящо. Вече бе посочено, че ако за престъпление по чл. 410 НК, се избере наказанието доживотен затвор без замяна, то не може да се наложи, а се налага наказание лишаване от свобода от 5 до 20 г. Ако за престъпление по чл. 116 НК се определи като най-подходящо наказанието доживотен затвор, то също не може да се наложи, а вместо него се налага наказание лишаване от свобода от 15 до 30 г. В ТР № 2 от 2015 г. ВКС констатира този проблем и правилно отбелязва, че той може да се реши само по законодателен път, не и по пътя на тълкуването.

В обобщение, принципното положение, на което се основава чл. 58а НК, е правилно. Основателно е предвидена редукция на наказанията при провеждането на съкратено съдебно следствие, защото това е най-сериозният мотив за подсъдимия да признае фактите от обвинителния акт и така да съдейства за ускоряване на конкретното производство и в по-широк план – за разтоварване на наказателнопроцесуалната система. Но чл. 58а НК се нуждае от преосмисляне във връзка с

наказанието доживотен затвор без замяна с оглед на казаното по-горе. От нова редакция се нуждаят и ал. 2 и 3 във връзка със заместващото наказание лишаване от свобода. Възниква въпросът защо в ал. 2 то е определяно с минимум и максимум – от 20 до 30 г. – и след това в ал. 3 е уредено отново, но вече по друг начин и с друг минимален размер. На пръв поглед проблемът изглежда правно-технически, но всъщност има по-дълбоки измерения, защото позволява наказанието доживотен затвор да бъде заменяно с различно по размер (с оглед на минимума) наказание лишаване от свобода. Въпросът в крайна сметка опира и до това защо наказанието доживотен затвор се заменя с едно относително определено наказание, което подлежи на последваща индивидуализация или по-общо казано защо съдът трябва два пъти да индивидуализира наказанието. Струва ми се нелогично. Различен и според мен правилен е подходът на италианския законодател. Той е много позитивен като концепция, ясен, точен и лесен за прилагане. Според чл. 442, ал. 2 НПК на Италия при съкратеното производство (специална процедура аналогична на нашето съкратено съдебно следствие) съдът индивидуализира наказанието по общите правила, след което го намалява с една трета. Това правило се прилага за всички видове наказания. Особености има само по отношение на наказанието доживотен затвор. Ако то бъде избрано като най-подходящо, не се налага, а се заменя с едно абсолютно определено наказание – 30 години лишаване от свобода. В някои случаи НК на Италия предвижда доживотният затвор за определен период от време да се изтърпява с изолация на осъдения и през деня. При съкратеното производство това наказание се заменя с „обикновен“ доживотен затвор.

В заключение, съкратеното съдебно следствие в производството пред първата инстанция е една необходима и полезна диференцирана процедура, която има своето място в нашия наказателен процес. Действащата правна уредба и промените в нея през годините показват лутанията на законодателя и липсата на ясна концепция. Тълкувателните решения на ВКС изиграха важна роля за изясняване съдържанието на разпоредбите и преодоляване на противоречивата съдебна практика. Не всички въпроси обаче могат да се решат по пътя на тълкуването. Остава необходимостта от сериозна законодателна намеса, която да направи института по-ясен, лесно приложим и справедлив.

ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА

Чинова, М., Г. Гатев. Съкратеното съдебно следствие по НПК. Практически проблеми. С: Сиела, 2009. // **Chinova, M. G. Gatev.** Sakratenoto sadebno sledstvie po NPK. Prakticheski problem. S., Siela, 2009.

Раймундов, П. Особени наказателни производства. С: Феня, 2010. // **Raymundov, P.** Osobeni nakazatelni proizvodstva. S., Feneya, 2010.